

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXXIII. — Izdan in razposlan dne 13. aprila 1897.

Vsebina: Št. 93. Dopustilnica za lokalno železnico iz Kostelca v Telč.

93.

Dopustilnica z dne 30. marca 1897. l.

za lokalno železnico Kostelca v Telč.

Na podstavi Najvišega pooblastila se mi je v porazumu z vdeleženimi ministrstvi vzdidelo, Večeslavu Povolnemu, županu mesta Telča v družbi z dr.-jem Jožefom Soboiko, odvetnikom v Telču, Karolom Schumpetrom in Bertoldom Münchom v Trešti, podeliti po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmislu zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895) in z dne 21. julija 1896. l. (drž. zak. št. 141) dopustilo za gradnjo in obrat lokomotive železnice, katero bo napraviti kot lokalno železnico s pravilnim tirom od postaje Kostelec na progi državne železnice Iglava—Cerekve čez Trešt v Telč.

§. 1.

Železnici, katera je predmet te dopustilnice, se dodeljujejo v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 2.

Za dopuščeno železnico dodeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopu-

stilnega trajanja poroštvo letnega čistega donosa v največem znesku 42.500 gl. a. v. v zavarovanje štiri odstotnega obrestovanja in razdolžbene kvote prednostnega zajma v nominalnem znesku 1.000.000 gl. a. v. v notah, katerega bo vzprejeti zastran nabave novcev in razdolžiti v zgorenjem času, in to tako, da bo dopolnila primanjkljaj državna uprava, če bi letni donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo.

§. 3.

Od letnega, po §. 2. s poroštvom zagotovljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžbenem črtežu, katerega odobri ona in po katerem se mora razdolžiti vsa napravna glavnica (§. 11.) v času, dokler bo trajalo dopustilo.

§. 4.

Doplačilo vsled prevzetega porošstva mora država zadnji čas tri mesece po predložbi dokumentiranega letnega računa opraviti potem, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo pak za pogojeno obrestovanje in za počrtežno razdolžbo zajma ob dogovorjenih rokovih dospelosti po meri potrebščine, izpravljen na podstavi proračuna o donosu, a pridrževaje si obračun na podstavi letnega računa, opravljal delna plačila tudi poprej, ako vložijo koncesionarji dotično prošnjo o pravem času, preden izteče rok.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti zadnji čas tri mesece po poteku obratnega leta, da so bile naprejščine odmerjene previsoko, morajo koncesionarji precej vrniti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora zahtevati ob države zadnji čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer nehala pravica do njega.

§. 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava vsled prevzetega poroštva, je ravnati zgolj tako kakor z naprejščino, ki daje obresti po štiri od sto.

Kadar preseže čisti donos železnice zagotovljeno letno vsoto, se mora dotični prebitek precej odpravljati na državno upravo v povračilo dane naprejščine z obrestmi vred tako dolgo, dokler se ta ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati obresti, preden se vrnejo naprejščine.

Terjatve države iz takih naprejščin ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko mine dopustilo ali ko odkupi železnico država, je opravljati iz še ostajajoče imovine podjetbe.

§. 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih ali unanjih borzah, kake kuponske kolkovnine ali davki, ki jih bo plačevati podjetbi po preteku davka prostih let, se smejo postavljati v obratni račun kot razhodek.

To isto velja tudi o upravnem prispevku, katerega bo plačevati za prednostni zajem, in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki jih bo dati posojajočemu finančnemu zavodu.

Za državna doplačila ne bo plačevala podjetba nikake dohodnine.

§. 7.

Gradnjo dopuščene železnice je začeti precej po dobljeni dovolitvi za njo in jo končati najdalje v enem letu, računeč od današnjega dne. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter

vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roku za gradnjo in pa da izvrše in opremijo železnico, morajo dati koncesionarji zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo naglagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgoranje dolžnosti, po krivdi koncesionarjev, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§. 8.

Da izdelajo dopuščeno železnico, se dodeljuje koncesionarjem pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se dodeljuje koncesionarjem tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredo in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih pravica v javni koristi.

§. 9.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, potem dopustilnih pogojev, in pa ukazil, ki jih da ministrstvo za železnice, pa tudi tega, kar velevajo semkaj mereči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa obratni red za železnice z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.) in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti dado v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, podani v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor in dokler se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, sosebnost na njeno zmanjšano vozno brzino, zdelo pripustno ministrstvu za železnice, a na to stran bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 10.

Gradnja dopuščene železnice se izvrši po ukazilih, ki jih izda ministrstvo za železnice, in to pod neposrednim vodstvom in nadzorom ministrstva za železnice, oziroma organa, ki ga ono odredi v to.

Gradnjo in dostavke je oddati po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se pod primer-nim vplivom državnih organov sestavi pod nepo-sredno ingerencijo vlade in po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novcev.

Vrednost dostavek gradiva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki se zagotovijo s prevzetbo osnov-nih delnic, je določiti z dogovorom med državo in vdeleženci, in če bi se dogovor ne mogel skleniti, s prostovoljno sodno cenitvijo.

Vozila, šine in drugačne železniške sestavine in pa vsi predmeti za opremo se morajo nabavljati samo in edino iz domačih tvornic.

Izjemo od tega določila sme ministrstvo za že-leznice v porazumu s trgovinskim ministrstvom do-voliti tedaj, kadar bi se dokazalo, da domače fabrike ne morejo opraviti dotičnih dostavek glede na ceno, kakovost in čas, do katerega jih je izvršiti, po istih pogojih, kakor jih ponujajo unanje fabrike.

§. 11.

Koncesionarjem se priznava pravica, da s po-sebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, narede v izvršitev dopuščene želez-niške podjetbe posebno delniško družbo, katera stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Koncesionarji imajo pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, vzprejeti eventualno v delne zadolžnice razdeljen prednostni zajem v no-minalnem znesku 1,000.000 gl. a. v. v notah, ka-terega bo obrestovati s štirimi odstotki in razdolžiti v 76. letih od dneva dodeljenega dopustila.

Ta prednostni zajem je oddati po ukazilih, ka-tere vkrene državna uprava.

Znesek resnične in nominalne napravne glav-nice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakršni drugi stroški, razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice in za dobavo vozil z odobrilo državne

uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za nabavo gradivne zaloge in blagaj-niške dotacije, katerega ustanovi državna uprava, prištevši interkalarne obresti in razdolžbene kvote, ki so bile med grajenjen res izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi bilo po popolni uporabi prve napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, s e smejo do-tični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v po-množbo naprav, in se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila, pogodba o zajmu, ki jo je skleniti, in pa obrazci prednostnih obligacij in del-nic, ki se izdado, potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo vsi udje načelnštva (upravnega sveta, ravnateljstva) biti avstrijski držav-ljani ter prebivati v ozemlju kraljevin in dežel, za-stopanih v državnem zboru.

§. 12.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa glede polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera bodo veljala vsaki čas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila je uporabljati tudi na deželno brambo in pa na črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagaj-nice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe služ-beno na svoj račun k orožnim vajam ali priglednim zborom.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo k dogovoru, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje da pristopijo k vsakikrat veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodat-nemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležéče.

Vsakikrat veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, in pa vsakikrat veljajoči predpisi o

železništvu za čas vojske zadobe za koncesionarje moč in veljavo z dnem, ko se po dopuščeni železnici prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po državnem zakoniku, zadobe za koncesionarje veljavnost tedaj, kedar se jim bodo priznanili uradoma.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, v kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, vsled tega dodeljena glede na napravo in opremo.

Koncesionarji so dolžni, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) je slično uporabljati znižane tarifne postavke, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, na račun koncesionarjev država, in koncesionarji bodo morali upravi državnih železnic povrniti stroške, ki ji zares nastanejo po tem obratovanju in kateri se eventualno ustanove poprek. Način, kako je voditi ta obrat, se vravna z obratno pogodbo, katera se sklene med državno upravo in koncesionarji.

Pri tem se državni upravi pridržuje, po svojem izprevidu vrejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, in pa ustanavljati razredbo blaga in vseh dajatev, ki jih železniška podjetja opravlja za javne namene, posebnost na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziraje se vsaki čas na obstoječe prometne potrebe in tako dolgo, dokler se bo zahtevalo državno poroštvo in dokler še niso povrnjene poroštvne naprejščine, ki jih je dala država.

Po preteku tega časa se morajo koncesionarji ravnati po ustanovljenih obratnih pogojih, oziroma po dotičnih v obratni pogodbi vkrenjenih določilih.

Vredba tarif za osebe in blago in pa vredba dajatev za javne namene se pridržuje vsakokrat-

konodavstvu, in taki vredbi se morajo podvreči koncesionarji.

§. 15.

Koncesionarji imajo dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakokrat dopuščati državni upravi na njeno zahtevo vkupno porabo železnice med že obstoječimi železnicami ali takimi, ki se še napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati in dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po vkupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset let, računeč od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 7. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in o začetku obrata, po krivdi koncesionarjev, v kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti po zmislu §. 11. lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 17.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, vsaki čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnica odkupi, bodi v tem, da država namesto koncesionarjev prevzame, da jih sama plača, v §. 11. označeni prednostni zajem in pa kake drugačne po koncesionarjih z odobrilom državne uprave v založbo vštvenih napravnih stroškov vzprejete dolgove (§. 11., odstavek 6.) v še ne razdolženih zneskih, in pa da delniško glavnico, v kolikor bi ta še ne bila razdolžena v času odkupa, izplača v popolni imenski vrednosti v gotovini ali v državnih zadolžnicah.

Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med de-

narnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali uradno o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1. predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnice in z dnem odkupa brez daljne odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrili državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštveši tudi vozila in gradivne zaloge in pa blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev in družbena postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v kolikor niso le-ti že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju pravic državnega odkupa, kateri se mora zgoditi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave vlade priobči železniški podjetbi najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določa:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniška podjetba, ki je predmet odkupa, in drugačni imovinski predmeti, kateri morajo, bodi si kot pritiklina železniške podjetbe, bodi si v poplačilo državnih terjatev vsled poroštvenega razmerja (§. 5.) ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniški podjetbi (št. 1), s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državna uprava si pridržuje pravico, postaviti ob enem z vročbo odkupne izjave posebnega komisarja, kateri mora paziti na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja in obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsaki prevzetbi novih dolžnosti, katere segajo čez mejo pravičnega obrata ali povzročujejo trajno obremenjenost.

(Slovenskoh.)

5. Koncesionarji so dolžni, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, kateri je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarji ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez pritrditve koncesionarjev in sodnega posredovanja prevzeti fizično posest zgoraj oznamenjenih imovinskih predmetov.

Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški na škodo državi.

Čisti donosi, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo, ne kraté obračuna iz poroštvenega razmerja s c. k. državno upravo, železniški podjetbi, katera pak mora sama poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove, v kolikor jih ne prevzame po št. 1 država, da jih sama plača.

6. Država si pridržuje pravico, na podstavi odkupne izjave (št. 3) izvršiti vknjižbo državne lastninske pravice na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, kateri preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarji so dolžni, dati po zahtevanju državni upravi na razpolago pravne listine, katere bi bile morda potrebne ž njih strani.

§. 18.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, vštveši tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki bodo last koncesionarjev, in družbena postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v obsegu, povedanem v §. 17., št. 2.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se železnica odkupi (§. 17.), obdržé koncesionarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in pa kar bi imeli po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere so si

koncesionarji sezidali ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnice.

§. 19.

Ako se napravi delniška družba, imej komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, ali pa kvarne javni koristi in finančni koristi poroštvojoče

države; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi odločbo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katera veže družbo.

§. 20.

Ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, se pridržuje državni upravi tudi pravica, poprijeti se zakonom primernih naredeb ter po okolišnih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred pretekom dopustilne dobe.

Guttenberg s. r.